

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเราชาวพุทธ ถ้าเราทำบุญกุศลแล้วเราได้ฟังธรรม เห็นไหม รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีที่พึ่งนี้เท่านั้นนะ ที่อื่นไม่มีหรอก พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาอยู่ในราชวังมีปราสาท ๓ หลัง มีความร่ำร้อน มีความเผาในดวงใจ

เวลาไปเที่ยวสวน เห็นยมทูต คนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย เราก็ต้องเป็นอย่างนั้นหรือ มันร่ำร้อนนะ มันเผาในหัวใจ เวลาเราหลุดเกิดขึ้นมา เห็นไหม เวลาจะออกบวช ละล้าละลัง คำว่า “ละล้าละลัง” จิตใจมันร่ำร้อนแค่ไหน ถ้ามันจิตใจร่ำร้อนแค่ไหน ในทางสถานะจะเป็นกษัตริย์ มันมีสถานะพอสมควรนะ

ฉะนั้น พุทธถึงทางโลก ๆ สิ่งทางโลกเราต้องจูนเจือ เราอาศัย เราอย่าไปยึดมันถือมัน ถ้าเรายึดมันถือมันแล้วมันก็สะท้อนใจ มันเทียบเคียง การเทียบเคียงนี้เทียบเคียงเพื่อประโยชน์ได้ เช่น คนอื่นทำไมเขาทำได้ ทำไมคนอื่นประสบความสำเร็จ อย่างนี้มันเทียบเคียงเพื่อเกิดกำลังใจ แต่ถ้าเทียบเคียง เราน้อยเนื้อต่ำใจนะ เทียบเคียงว่าเราด้อยกว่าเขา เราต่ำด้อยกว่าเขา

ดูมานะ ๕ ที เราเสมอเขาละ สำคัญตนว่าเสมอเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา... เราสูงกว่าเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา นี่ความสำคัญ

นี่ก็เหมือนกัน พอเราเทียบเคียงแล้ว ถ้าเราไปยึดมันนี่มันเป็นมานะ มันเป็นความสำคัญ มันก็เผาหัวใจทั้งนั้น ถ้าเราเทียบเคียงด้วยสติปัญญา เห็นไหม ทำไมเขาทำได้ ถ้าเขาทำได้ เราต้องทำได้ ถ้าเราเทียบเคียงเพื่อเกิดกำลังใจ อย่างนี้มันเทียบเคียงได้ นี่ใจ ความร่ำร้อนของใจ ถ้าความร่ำร้อนของใจอยู่ในสถานะไหนมันก็มีการเผาผลาญทั้งนั้น ก็เลสมันเผาผลาญ ความเผาผลาญนี้เป็นพลังงานนะ

แต่ถ้าเป็นพลังงานที่สะอาดละ พลังงานที่สะอาด เห็นไหม คุณิเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว เสวยวิมุตติสุข ก็เป็นคนมีชีวิตเหมือนกันนี่แหละ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราร้อนก็เราร้อนนั้ก เวลาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะนะเราร้อนนั้ก เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาแล้ว ทำไมมันร้อนเย็นเป็นสุขละ ก็หัวใจอันเดิมนี้แหละ แต่หัวใจอันเดิมมันเปลี่ยนแปลง มันแก้ไขของมัน

นี่รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์...พระพุทธ พระธรรม เพราะอะไร ? พระพุทธ พระธรรม เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ตรัสรู้ เป็นผู้ยืนยันตามความเป็นจริง พระธรรมคือธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว แล้วพระสงฆ์ละ เวลาพระสงฆ์ถึงที่สุดแห่งทุกข์ มันจะยืนยันความเป็นจริงของเราให้กับเราได้

ถ้าไม่ยืนยันความเป็นจริงให้กับใจเราได้ เห็นไหม เรานะ จิตใจเราคาดเดาไม่ได้ มันดำด้อยเราก็ไปเห็นอิทธิฤทธิ์ อภินิหาร เห็นความรู้แปลก ๆ ว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม เราไปเห็นแล้วเราทิ้งใจ นี่ถ้าเป็นธรรมนะต้องไปที่สนามบิน แล้วกราบเครื่องสแกน กราบเลย เพราะเวลาคนพกอาวุธไปนี่มันร้องทั้งนั้นนะ ทำไมไม่กราบมัน เคี้ยวนี้วิทยาศาสตร์มันพิสูจน์ได้ทั้งนั้น

แต่ธรรมะนี่สิ ธรรมะเวลามันเข้าไปถึงหัวใจ มันเข้าไปถึงหัวใจได้อย่างไร ถ้าเข้าไปถึงหัวใจได้ การเข้าถึงหัวใจมันมีขั้นตอนของมัน ถ้ามีขั้นตอนของมัน เห็นไหม รัตนตรัยเป็นที่พึ่งของเรา โลกจะเป็นอย่างไร ความฉ้อฉล ความเป็นไปของโลก ความเป็นไปของผู้ชี้นำนั้น อันนั้นเป็นเรื่องของเขาละ

อย่างเช่นที่เขาว่าปล่อยปลาอะไร กินปลานั้นไม่ได้...มันกินไป มันกินไป มันเป็นการคลุกเคล้าใจ ทำไมมันจะกินไม่ได้

เนื้อ ๓ ส่วนนะ เวลาเทวทัตไปของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่าไม่ให้ฉันเนื้อสัตว์ พระพุทธเจ้าไม่อนุญาต ถ้าอนุญาต มันไปคัดรอนความดีของคนมหาศาลเลย

ในสมัยพุทธกาลนะ เวลาควายมันจะตาย เห็นไหม เวลามันทำงานอยู่มันทุกข์มันยากของมันมาก แล้วมันเห็นคนไปวัดไปวา เห็นคนไปทำบุญกุศล มันก็อยากจะเป็นอย่างนั้น มันอยากจะพ้นจากทุกข์ เพราะควายเวลาเขารำพันนะ เวลาไถนาก็ต้องเอาใจเจ้าของ จะทำอะไรก็ดูว่าเจ้าของ

จะอนุญาตไหม ถ้าไม่อนุญาตนะเขาไม่ให้กินด้วย เขาตีเอาด้วย มันเจ็บปวดไปหมด แต่ถ้าเป็นคน
มันมีสิทธิ มันมีกฎหมายคุ้มครอง

เวลาเขาตายลงนะ เขามาเข้าฝันพระที่ว่าเป็นเนื่อนาบุญของโลก “เกิดมาเป็นควาย มันทุกข์
มันยากขนาดนี้ แล้วบัดนี้มันก็ตายลงแล้ว ถ้าพรุ่งนี้เขาเอาน้ำมา หรือว่าเขาเอาสິงใดมาถวาย ขอให้
ฉันให้หน่อย”

ขอให้ฉันเพราะเขาจะได้ประโยชน์จากเนื้อของเขา เขาไม่มีสิ่งใดทำประโยชน์ได้เลย เขา
ขอให้ฉันเนื้อของเขาเพื่อประโยชน์ของเขา ได้ทำบุญเพื่อเขาตายแล้ว เขาจะได้ไปเกิดเป็นบุญกุศล
ของเขาบ้าง นี่ไง ทำไมเขาขอให้กินละ สัตว์ตัวนั้นมันขอให้กินด้วยนะ

นี่บอกปล่อยปลาอะไร กินปลานั้นไม่ได้...มันปลาคนละตัว ถ้ามันเป็นปลาตัวเดียวกัน มันก็
ไม่ใช่หน้าที่ของเรา

เนื้อ ๓ ส่วนที่พระฉันได้

๑. ไม่ได้เห็น

๒. ไม่ได้ยิน ไม่ได้ฟัง

๓. ไม่รับรู้ต่าง ๆ ทั้งสิ้น

มันเป็นเรื่องเวรกรรมของสัตว์ เวลาควายมันจะตาย มันยังมาเข้านิมิตเลย ขอให้กินเนื้อมัน
เพื่อประโยชน์กับมัน เห็นไหม แล้วมันเขากลับมาปล่อยปลาอะไร กินปลานั้นไม่ได้ พออย่างนี้มัน
ก็จะไปขัดแย้งกับสังคมไปหมดคนะ มันจะเกร็งไปหมด ชีวิตเรานี้จะเกร็งไปหมดเลย ทำอะไรมันจะ
ติดขัดไปหมดเลย

เราเข้าไปในร้านอาหาร ร้านอาหารนั้น ผู้ที่เป็นเจ้าของร้านอาหารนั้นเขาไปหาของเขามา
แล้วถ้าเราไปร้านอาหาร เราสั่งอาหารอะไรมาเราสั่งที่เขาทำสำเร็จแล้ว...เขาทำสำเร็จแล้วนะ ไม่ใช่
ว่ามันยังมีชีวิตอยู่ แล้วบอกเราต้องการตัวนี้ ๆ อันนั้นเพราะมันเจาะจง

“ไม่ได้รู้ ไม่ได้เห็น” แต่อันนี้รู้เห็นไง เห็นสัตว์มันว่ายอยู่ในน้ำ “จะกินตัวนี้ จะกินตัวนี้”
นั่นละเจาะจง นี่กรรมชัดเจน จะเอาตัวนี้ แล้วเขาก็ฆ่าตัวนี้ให้เราเห็นไหม อย่างนี้ผิด

แต่เราไม่รู้ไม่เห็น ของไม่รู้ไม่เห็น แล้วเรบอกว่า “มันเป็นกรรม เป็นกรรม” มันเป็นกรรมอะไรของมัน มันเป็นเรื่องของเขานะ นี่มันเป็นเรื่องของเขา

ถ้าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ธรรมะสอนอย่างนี้ แล้วนั้นเขาสอนอย่างไร แล้วมันเป็นรัตนตรัยไหม มันเป็นธรรมไหม ? มันไม่เป็นธรรม ถ้ามันเป็นธรรมนะ เป็นธรรม เป็นอิสรภาพ แต่ละคนมีสิทธิเหมือนกัน แล้วสัมมาอาชีวะแล้วแต่ละคนจะเลือก เลือกทำอาชีพใด ทำสิ่งใด ถ้าเขาต้องการอาชีพอย่างนั้น เขาทำอย่างนั้น เขาก็ต้องยอมรับเวรรับกรรมของเขาไป โอ้เรามีอาชีพอย่างไร เราทำกรรมสิ่งใด มันหน้าที่ของเรา แต่เขาทำกรรมสิ่งนั้น

มันเป็นโวหารนะ “บาปอยู่ที่คนทำ กรรมอยู่ที่คนกิน” เข่าว่ากันไป อย่างนี้พระบาปที่สุดเลย บิณฑบาตทุกวัน กินทุกวัน พระนี้บาปมาก เข้าขึ้นมาก็บิณฑบาตแล้ว ไปเอาบาปของเขามาหมดเลย เพราะโยมเขาทำกันหมด เขาทำอาหารมาใส่บาตร “บาปอยู่ที่คนทำ กรรมก็อยู่ที่พระ” พระฉันแล้วไง มันเป็นโวหาร

มันสัมมาอาชีวะนะ เนื่อมันถูกต้อง ถ้ามันถูกต้องแล้วนี้เราไม่ต้องไปอย่างนั้น กรณีอย่างนี้มันเป็นกรณีที่ว่ามันเป็นโวหารแล้วพูดกันไป แล้วสังคมก็ติดข้องกันไป ถ้าติดข้องกันไปนะ เรามาพิจารณาของเราให้เป็นตามความเป็นจริงสิ ถ้าอย่างนี้ชีวิตจะอยู่กันอย่างไร

ถ้าอย่างนี้เห็นไหม คูสิเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ไปเอาพระเจ้าสุทโธทนะ ไปเอานางพิมพา ไปเอาราहुล แล้วสุดท้ายขึ้นไปเอาแม่บนดาวดึงส์

ทำไมแม่อยู่บนดาวดึงส์ ทำไมต้องไปเอาแม่ที่นั่นล่ะ ? เห็นไหม มันไม่เหมือนกัน สถานะของครอบครัว แม่ก็ไปอย่างหนึ่ง พ่อก็ไปอย่างหนึ่ง ภรรยา ก็ไปอย่างหนึ่ง ลูกก็ไปอย่างหนึ่ง แต่เอาเป็นพระอรหันต์หมดเลย แต่การสอน เวลาจะไปเอานี้พระพุทธเจ้าเอาแตกต่างกัน

พระเจ้าสุทโธทนะเจ็บช้ำน้ำใจมากเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบวช ก็อยากจะให้เป็นจักรพรรดิ ก็หวังกับราहुล ถึงเวลาแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มาเอาไปอีก นี่เจ็บช้ำมากนะ พอเจ็บช้ำมากถึงได้ขอพรไว้ว่า “ต่อไปนี้ ถ้าใครจะบวชต้องให้พ่อแม่อนุญาตก่อน” เพราะว่าพ่อแม่ไม่อนุญาต เห็นไหม

เพราะพระเจ้าสุทโธทนะก็หวังให้ราหุลเป็นจักรพรรดิ เสร็จแล้วก็ไม่ได้หมดเลย แต่นี่มัน
เป็นสมบัติทางโลก เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการขึ้นมาแล้วนี่เป็นพระ
อรหันต์หมดเลย แล้วพอเป็นพระอรหันต์ วิธีการมันแตกต่างกัน

อันนี้ก็เหมือนกัน ความดำรงชีวิตของคนมันแตกต่างกัน อาชีพ หน้าที่การงานมันแตกต่าง
กัน แล้วจริตนิสัยของคนก็แตกต่างกัน แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันเปิดกว้าง
เห็นไหม เวลาขึ้นของสัมมาสมาธิ เราทำความสงบของใจ นี่น้ำเต็มแก้ว แต่ในขันของปัญญาไม่มี
ขอบเขต

ถ้าปัญญามีขอบเขตนะ กิเลสมันหลบซ่อนแน่นอน กิเลสมันหลบซ่อนแล้วกิเลสมันบังเงา
นะ พอมันเป็นผู้มีอิทธิพลในหัวใจซะใหม่ มันให้ทำลายความรู้สึกนึกคิดหมดเลย แล้วมันก็มาอยู่
ในความรู้สึกเรา

ทำลายความรู้สึกนึกคิดแล้วได้ความรู้สึกนึกคิดมันคืออะไร ? นี่มันหลบมันซ่อนอยู่
ของมันนะ ถ้าปัญญามันต้องขุด ต้องขุด ต้องถาก ต้องถาง ต้องพิจารณาของมันจนรอบ มันอยู่ที่
ไหน มันมีอย่างไร พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า คราดแล้ว หมั่นคราดหมั่นไถ

หลวงปู่มั่นบอกไว้ ทำนา ทำนาในที่เดิม ปุ๋ยตายายเราก็ทำนาบนที่ดินนี้ เราก็ทำนาบนที่ดิน
นี้ ลูกหลานเราก็ทำนาบนที่ดินนี้ หมั่นคราดหมั่นไถ หมั่นพลิกหมั่นแปลง หมั่นดูแลรักษาหัวใจ
ของเรา เราประพฤติปฏิบัติก็ต้องทำในหัวใจของเรา ถ้าทำในหัวใจของเรา เราพิจารณาของเรา เรา
แก้ไขของเราไป ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาะ เราจะรู้ของเรา

กรณีอย่างนี้ หลวงตาท่านเล่าให้ฟัง เล่าให้ฟังว่า ชื่อหลวงปู่อุ่น หลวงปู่อุ่นเหมือนกัน นี่ก็ไม่
ชอบเหมือนกัน นู่นก็กินไม่ได้ นี่ก็กินไม่ได้ หลวงปู่มั่นท่านเล่นเอาเลย “สอนผมมา สอนผมมา
อะไรมันผิดมันถูก สอนผมมา”

หลวงปู่มั่นท่านเอาจนอยู่นะ เอาจนแบบว่าเลิกจากความทวิฐานันั้น ว่าถ้าในสมัยปัจจุบันนี้
เรากินอาหารเพื่อสุขภาพ อันนี้เพื่อสุขภาพ แต่มันไม่ใช่กินเพื่อชำระกิเลส นี่เพิ่มกิเลส มันมีแต่เพิ่ม
กิเลส เพราะมันเกิดทวิฐานันะในการกระทำของเราว่าสิ่งนี้ถูกต้องดีงาม มันจะเกิดไปเสริมทวิฐานันะ

การกินมันฆ่ากิเลสไม่ได้หรอก การกินไม่มีการชำระกิเลสได้ แต่การไม่กินชำระกิเลสได้ เพราะการไม่กิน มันหิว มันกระหาย มันมีความทุกข์ เราก็หาเหตุผลว่าทำไมมันทุกข์มันสุข อย่างไร ไอ้การไม่กินมันทำให้เรากระหาย ไอ้การกิน ยิ่งกินยิ่งสะสมขึ้นไป

ฉะนั้น การกิน การอยู่ ฆ่ากิเลสไม่ได้หรอก แต่การฆ่ากิเลสได้มันต้องใช้มรรคญาณ มันต้องใช้กิริยาของใจ เวลาใจมันจับมันเคลื่อนไปนี่เป็นกิริยาของมัน มันเป็นการกระทำของมัน เขาฆ่ากิเลสกันที่นั่น เขาฆ่ากิเลสกันที่มรรคญาณ เขาไม่ได้ฆ่ากิเลสกันที่การอยู่การกินนี่หรอก การอยู่การกินเรามีแต่เราจะผ่อน เห็นไหม อดนอนผ่อนอาหารให้มันน้อยลง ๆ ๆ ยิ่งน้อยลงขนาดไหน จิตใจมันยังผ่องแผ้ว ๆ ผ่องแผ้วเพราะอะไร เพราะไม่มีอะไรทับมัน

“ธาตุขันธ์ทับจิต” เวลาธาตุขันธ์ เวลาอุดมสมบูรณ์ขึ้นไป กินอิ่มนอนอุ่นมันก็สัปหงกโงก ง่วง “ธาตุ-ขันธ์” ขันธ์คือความรู้สึกนึกคิด เวลามันฟุ้งซ่าน เวลามันมีความทุกข์ความยาก ความทุกข์ มันก็ทับจิต เวลามันทุกข์อะไรขึ้นมา มันดูแต่ความทุกข์ใจ

หลวงตาสอนว่า “อย่าเสียดายอารมณ์ความรู้สึก” อารมณ์ความรู้สึก ความสุข ความทุกข์ นั้นเราไปเสียดายมันไป อะไรเป็นอะไรก็จะไปกอดมันไว้ไง เราต้องพิจารณามัน ทำลายมัน พิจารณามัน พอมันโดนตีกระจายหมดแล้ว มันจะไม่มีในความรู้สึกนึกคิดของเรา

การที่ไม่มีในความรู้สึกนึกคิดของเราเพราะอะไรล่ะ ? เราใช้ปัญญาแยกแยะของเรา มันก็จะทำลายของมันไป ถ้ามันทำลายของมันไป แล้วมันเหลืออะไรล่ะ ? มันก็เหลือพลังงาน เหลือตัวของเราไง ถ้าเหลือตัวของเรา นี่มันเป็นความสุข ความสุขเพราะว่ามันปล่อยวางความเป็นภาระรุงรังของมัน ถ้ามันปล่อยภาระรุงรังของมัน เห็นไหม นี่ใจ รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

“พระธรรม” ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องกรรม แล้วสิ่งที่เราปล่อยนก ปล่อยปลา เราปล่อยชีวิตเขา เราให้ชีวิตเขา แล้วเราไปกินอะไรเขาอีกล่ะ

เราไม่ได้กินเขา เราปล่อยเขาไปแล้ว นกก็บินไปแล้ว ปลามันก็ลงน้ำไปแล้ว แล้วอาหารของเรา การดำรงชีวิตนี้ แล้วมันเป็นสิ่งที่ว่ามันเป็นเนื้อ ๓ ส่วน ไม่รู้ ไม่เห็น ไม่ได้ยิน ไม่ได้ฟัง ไม่รู้อะไรเลย นี่เราไม่รู้สิ่งใด ๆ เลย

คนไม่รู้ เห็นไหม เขาบอก “ถ้าไม่รู้ ไม่คิดพลาดเลยหรือ ?”

ถ้าไม่รู้ ทำไปมันก็ผิด แต่นี่มันเป็นผลของวิญญะนะ กรรมของเขาก็มี กรรมของเราก็มี เวลากรรมของเขา กรรมของเรา สิ่งต่าง ๆ ผลมันให้ของมัน เราจะได้แย้งอย่างไรก็ได้ ฉะนั้น เราตั้งสติของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก รัตนตรัยเป็นที่พึ่งของเรา อย่างอื่นไม่ใช่กรรมนะ กรรมก็คือกรรม แต่สังขารก็คือสังขาร เราพยายามแสวงหาสังขารของเรา เอาความจริงในหัวใจของเรา สิ่งนั้นมันเป็นผลของวิญญะมันให้นะ คุณิเรกเดินไปเหยียบหนาม มันก็เจ็บเท้า แล้วเราก็จะบ่งมันออก เราเหยียบเอง เจ็บเอง

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของเรา ความรู้สึกนึกคิดมันเหยียบย่ำหัวใจของเรา แล้วเราก็ตกลงผิดไป แต่ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ทำความสงบของใจเข้ามา สิ่งที่ยมันเหยียบย่ำมา สิ่งที่ยมันปักเสียบหัวใจขึ้นมา เราทำความสงบของใจเข้ามา มันจะหลุดออกไปจากใจของเรา แล้วเราพยายามสร้างปัญญาของเราขึ้นมา ถึงที่สุดแล้วเราจะเข้าใจสิ่งนี้หมด

มันเห็นแล้วมันฆ่า ปล่อยอะไรแล้วกินไม่ได้ มันเป็นไปได้อย่างไร ปล่อยปลาตัวหนึ่ง แล้วปลาทั้งโลกกับปลาตัวนั้นมันเหมือนกันได้อย่างไร ปลาตัวเดียวกับปลาทั้งโลก พุดออกมาได้อย่างไร งมงายมากเนาะ เอวัง